

tega časa pa pojema. Leta 1750. se je izkopalo 750, 1850. leta 734, in leta 1891. najmanj, to je samo 217 ton bakra.

Velikanski sod. V Parizu so nedavno naredili sod, ki drži 850 hektolitrov in je sedem metrov visok. Sod ima šestnajst železnih obročev. Sod je znotraj razdeljen v pet delov, tako da vanj lahko spravijo pet vrst vina.

Posebno železnico zgradili so v mestu Kiôto na Japonskem do nekega precej velicega 10 kilometrov oddaljenega jezera. Po tej železnici vozijo jedino manjše nalašč narejene parnike iz Kiôta na omenjeno jezero in od jezera v Kiôto, odkoder gredo po reki, ki teče mimo tega mesta dalje. S tem se privaruje prekladanje blaga.

Kmetijstvo.

Gorenjski pašniki v deželnem zboru.

Govor g. Povšeta.
(Konec.)

Drugih razlogov za tako nazadovanje živinoreje gledé števila ni mogoče najti, ker tu živi čil, delaven, varčen narod, ki torej ni po zapravljivosti prišel ob toliko živine v zadnjem desetletji, odkar velja nova vravnava.

Kdor je nepristransk ter stvarno sodi, mora priznati, da tu treba odpomoči, in zato je opravičen moj apel na visoko c. kr. vlado.

V drugem okraji tržiščem začele so se tudi čudne prikazni: Tuj milijonar pokupuje na tisoče oral planin in od kmetov še pašniške pravico. Rad bi tudi to pravico razpravljal, toda prekoračil bi čas in Vašo potrpežljivost, vsaj upam, da bo prišel čas, da tudi ta zadeva pride v razgovor v tej visoki zbornici, kateri mora biti mar, da se za našo domovino tako nezdravi odnošaji pravočasno zajeziijo, oziroma zabranijo.

Slavna gospoda! Vsi brez razločka političnega mišljenja smatrate si kot najvažnejšo dolžnost v izvrševanju poslaniškega posla, skrbeti za srečo in za povzdigo gospodarskega blagostanja dežele in njenih prebivalcev. Izdajajo se velike svote v zboljšanje gospodarskih razmer v deželi, in tu, ko vidimo, da propadajo celi okraji v blagostanji, naj bi molčali? Vestna dolžnost naša je, da posežemo vmes in da ohranimo, kar je dobrega, ter zabranimo propad tako marljivih naših sodeželanov. In ali naj čakamo, da se tudi v pokrajino gorenjsko, katero smo doslej navadno šteli za premožnejšo v domovini naši, prikrade siromaštvo?

Kaj nam pomaga, pa tudi državi, če se bodo iz prostih kmetskih domov napravila obširna veleposestva, če tudi z zverinjaki? Ali naj prepustimo, da bo ondot zginil, ali vsaj skrčil se steber naše narodnosti, slovenski oratar?

Ne, tega nihče ne more in ne sme dopustiti. Pa tudi interes dežele in države zahteva od nas, da vsi, brez razločka političnega mišljenja, vse mogoče in potrebno storimo proti tem nameram.

Slavna gospoda! Resen je položaj socialni v celi Evropi, in že se slišijo razni zvoki podobni gromenju, ki naznanja hudo nevihto. Kdor ni slep, mora priznati, da

socialni odnošaji niso povoljni. Ozrimo se v južno Italijo, in dovolj strašnega slišimo od ondot prav te dni, in vzrok ondotnim prekucijam je nezdravo razmerje glede zemljiščnih lastninskih odnošajev.

Žal, da se ne upam trditi, da ne bo tudi v naši državi prišel čas, ko bomo morali razpravljati o reševanju socialnega vprašanja. Želim le, da bi takrat vsaj v naši lepi, ljubljeni domovini bili toliko srečni, da bi naš narod miroval kot zadovoljen in srečen.

Skrbimo tedaj o pravem času, da ohranimo naš narod v povoljnem stanju, skrbimo za njegov gospodarski napredek, in ne puščajmo ustvarjati v naši domovini nezdravih razmer: tu velikaš, tu siromak. Ohranimo naš srednji stan, ki je, če srečen, najzanesljivejša zaslomba naše narodne bodočnosti, pa tudi najzvestejša opora za deželo in državo.

Končam s prošnjo, da blagovoli visoka zbornica izročiti moj in mojih tovarišev predlog, katerega sem imel čast s temi besedami utemeljevati, upravnogospodarskemu odseku v posvèt in poročilo.

Kmetijske raznoterosti.

Influenca pri živalih. V Ziljski dolini na Koroškem se je prikazala influenza pri konjih in pri govedih. Breje krave in kobile povržejo, ako dobe influenco. Vsled tega bodo kmetje imeli dokaj škode.

Sajenje dreves. Če pomladi sadiš drevesa, je dobro, če luknje že pred zimo skoplješ, da zrak zemljo prešine in jo tudi zmizljina zrahlja.

Razpokljine od mraza na drevesih zamaši, da ne začno še trohneti. Majhne razpoke zamažejo se z drevesnim voskom, večje pa z ilovico, lesnim pepelom in katranom. Po vrhu še to mažo prevleci s katranom, da je dež ne izpere.

Poučni in zabavni del.

Deset let v Ameriki.

(Iz osebnih spominov Rusa P. Tverskega.)

(Dalje.)

II.

Žage se v Ameriki razdeljujejo v dvojne vrste. Prve delajo jedino za krajne potrebe; druge pa delajo jedino za odpošiljatve v središča trgovine z lesom, za potrebe večjih mest in krajev, v katerih ni lesa, in za izvoz v inozemstvo. Prve so jako mnogoštevilne — vsako mestice ima svojo žago za zadovoljitev krajnih potreb. Ti zavodi se navadno lahko preneso iz kraja v kraj, imajo lahke in cene stroje; parni stroj je na kolesih in dva para mul ga lahko prepelje iz kraja v kraj. V pol dne je žaga postavljena in v polnem teku. Žaga je navadno okrogla in vsa naprava stane 1500 do 2000 dolarjev. Bruna privajajo krajni prebivalci, s štirimi ali petimi delavci se lahko naredi štiri do pet tisoč desek na dan. Ko je les na jednom kraju izrezan, se pa žaga prepelje drugam. Tak žagar se vedno seli od kraja do kraja,